

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) uudelleenlaadinnan suurimmat kysymykset (tilanne 31.10.2023)

Rakennusten energiaseminaari 31.10.2023, Pikku-Finlandia
Rakennusneuvos Jyrki Kauppinen, ympäristöministeriö

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (Energy Performance of Buildings Directive = EPBD) uudelleenlaadinnan valmistelutilanne lokakuu 2023

- Komissio antoi 15.12.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (COM(2021)802 final) ja täydensi sitä REPowerEU-suunnitelman yhteydessä annetulla ehdotuksella aurinkoenergian käytön edistämisestä (COM(2022) 222 final).
- Suomen kannat komission direktiiviehdotukseen on esitetty U-kirjelmässä U 26/2022 vp ja U-jatkokirjeessä UJ 19/2022 vp.
- Neuvosto saavutti yleisnäkemyksen direktiivin sisällöstä 25.10.2022. Suomi on sen hyväksynyt.
- Euroopan parlamentin hyväksyi kantansa direktiiviehdotukseen 14.3.2023 neuvoston kanssa neuvotteluja varten.
- Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD,) uudelleen laadinnassa on käynnissä kolmikantaneuvottelut (trilogit). Kolmas trilogi oli 12.10.2023. Mahdollisista jatkotrilogeista ei ole vielä tarkempaa tietoa. Varsinaisten trilogikokousten lisäksi neuvoston pj, parlamentti ja komissio käyvät teknisen tason neuvotteluja jatkuvasti.
- EU lainsäätäjien tavoitteena on päästä sopuun vuoden loppuun mennessä (ei tarkempaa tietoa). Direktiivin julkaisu ja voimaantulo on yleensä 4-5 kk myöhemmin, sitä ennen käännoisten tarkistaminen ja viralliset hyväksynnit neuvostossa ja parlamentissa.

Suurimpia kysymyksiä

- MEPS (Minimum Energy Performance Standards) eli vähimmäistaso vaatimukset + Energiatodistuksen uudelleen skaalaus.
- Olevan rakennuskannan energiatehokkuutta täytyisi parantaa parempaan tasoon kuin ne nyt ovat. Pääpaino huonoimpien energialuokkien rakennuksissa. Arvioitaisiin uudella energiatodistuksen asteikolla.
- Uudisrakennusten vaatimustasot liitteessä III ja komissiolle mahdollisuus muuttaa liitteen sisältöä delegoidulla asetuksella.
- Paikallisesti tuotetun energian korostuminen verkosta saatavan päästöttömän energian kustannuksella.
- Kestävän liikkuvuuden infrastruktuuri (Art.12). Sähköautojen latauspisteiden lisääminen, esikaapelointi, putkitus ja polkupyörien ”parkkipaikat”.
- Aurinkoenergian käytön lisääminen uudisrakennuksissa ja sen mahdollistaminen tai lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa.
- Yleisesti ottaen ehdotuksessa ongelmallista on olevaan rakennuskantaan kohdistuvat taannehtivat vaatimukset ja delegoitujen asetusten ehdotettu suuri määrä ja sen myötä säädösvalan siirtäminen komissiolle.

Uudet rakennukset (artiklat 7 ja 9b ja liite I ja III) kansallisia tavoitteita, komission ehdotus

- Uusien rakennusten vaatimustasojen numeroarvot tulisi pystyä määrittämään kansallisesti direktiivin mukaiseen kustannusoptimaalisuuden laskentamenetelmään perustuen.
 - Ehdotuksen mukaan ne annettaisiin liitteessä III ja komissiolla olisi valtuus muuttaa liitteen III sisältöä delegoidulla asetuksella.
- Päästöttömän rakennuksen (ml. korjausrakentaminen) energialähteenä tulisi voida käyttää päästötöntä verkkosähköä vaihtoehtona paikalliselle energiantuotannolle. Uusiutuvan energian lähteitä ei tulisi priorisoida.
 - Ehdotuksen mukaan pääpaino olisi paikalla tuotetussa energiassa ja esimerkiksi verkkosähkö vasta kun kaikki muut mahdollisuudet on tarkasteltu.
- Energiatohokkuuden laskennassa olisi voitava käyttää kansallisesti määritettäviä painokertoimia primäärienergiakertoimien vaihtoehtona.
 - Ehdotuksen mukaan laskennan olisi perustuttava primäärienergiakertoimiin
- Vaatimusten soveltamisajankohdan rajana tulisi käyttää rakennusluvan hakuajankohtaa eikä rakennuksen valmistumisajankohtaa kuten oli esimerkiksi NZEB rakennuksiin siirryttäessä.

• Ehdotuksen mukaan vaatimukset kohdistuisivat valmistuvaan rakennukseen.

Energiatehokkuustodistus (artiklat 16 ja 17) tavoitteita kansallisia tavoitteita, komission ehdotus

- Energiatehokkuustodistuksen uudelleenskaalausta ja kytkentää olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamistavoitteisiin ei nähdä tarpeellisena tai edes toimivana ratkaisuna.
 - Ehdotuksen mukaan uudelleenskaalauksessa huonoin luokka G olisi 15% energiatehokkuudeltaan heikoimmista rakennuksista ja loput luokat menisivät tasaisella jakaumalla B-F. Paras luokka A olisi varattu ZEB-rakennukselle (uudisrakennukset ja olemassaolevat).
 - Energiatehokkuustodistusten antamista koskevaan artiklaan 17 tulisi lisätä artiklan 5(3) mukainen ns. poistolista kuten on ollut tälläkin hetkellä.
 - Energiatodistusta ei jatkossakaan vaadittaisi kyseisen kohdan mukaisilta rakennuksilta kuten kesämökeiltä, teollisuusrakennuksilta, uskonnollisilta rakennuksilta, pieniltä alle 50 m² rakennuksilta eikä lisäksi asevoimien puolustukseen liittyviltä rakennuksilta.

Artikla 9 MEPS kansallisia tavoitteita, komission ja parlamentin ehdotus

- Komission ja parlamentin ehdotuksen 9 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on velvoitettava rakennuksen omistajia korjaamaan olemassa olevia rakennuksia tiettyyn energialuokkaan tiettyyn määräaikaan mennessä ilman rakennuksen omistajan hyväksyntää tai rakennuksen muuta korjaustarvetta.
- EU-tasolla tulisi säätää vain yleisistä ja kansallisten rakennusten perusparannussuunnitelmien yleisistä puitteista, mutta ei jäsenvaltioiden rakennuskannan pakollisesta korjaamisesta.
- Rakennusten korjaaminen pelkästään energiatehokkuuden vuoksi, ilman muuta korjaustarvetta, ei yleisesti ottaen ole kustannustehokasta.
- Ehjien ja toimivien rakennusten tai rakennusosien korjaaminen ei ole materiaalitehokkuuden, vähähiilisuuden ja päästöjen kannalta ongelmaton. Muun muassa menetetty pitoaika on lisäkustannus.

Artikla 9 MEPS tiivistelmä

komission ehdotus 15.12.2021 ja parlamentin kanta 14.3.2023. Neuvoston yleisnäkemys 25.10.2022

- Asuinrakennusten oltava vähintään **uutta F-luokkaa** vuoden 2030 alussa ja **uutta E-luokkaa** vuoden 2033 alussa.
- Asuinrakennusten oltava vähintään **uutta E-luokkaa** vuoden 2030 alussa ja **uutta D-luokkaa** vuoden 2033 alussa
- Muiden rakennusten tulee olla **uutta F-luokkaa** vuoden 2027 alussa ja **uutta E-luokkaa** vuoden 2030 alussa
- Muiden rakennusten tulee olla **uutta E-luokkaa** vuoden 2027 alussa ja **uutta D-luokkaa** vuoden 2030 alussa
- Parlamentin ehdotuksessa joitakin väliaikaisia poikkeuksia, joita voidaan soveltaa max 22 %:lle asuinrakennuskannasta 1.1.2037 saakka.
- Komission ja parlamentin ehdotuksessa on lähes nykyisenlainen poikkeuslista rakennuksista joille voidaan olla soveltamatta velvoitteita.
- Asuinrakennuksille tarkastelukohteena **asuinrakennuskannan keskimääräisen** primäärienergiankäytön vähentyminen tavoitteena **nykyisen todistuksen energialuokka D** vuoteen 2033 mennessä.
- Vuonna 2040 tavoite kehityskulun mukaan (2033-> 2050 ZEB).
- Ei-asuinrakennuksille jäsenvaltiot asettavat vuoden 2020 tietojen pohjalta primäärienergian käytön enimmäiskynnysarvot, jotka vastaavat energiatehokkuudeltaan heikointa 15 % ja 25 % rakennuksista
- Vuoteen 2030 mennessä kaikkien ei-asuinrakennusten primäärienergian käytön tulee olla alle 15 % kynnysarvon, vuoteen 2034 mennessä alle 25 %:n kynnysarvon.
- Ei-asuinrakennuksille poikkeuslista rakennuksista joille voidaan olla soveltamatta velvoitteita, lisäpoikkeukset **sallitaan yksittäisille rakennuksille (käyttö, kustannus-hyötyanalyysi)**

Aurinkoenergia rakennuksissa

komission ehdotus 15.12.2021, neuvoston yleisnäkemys

25.10.2022 (pitkälti sama kuin komissio)

- Uudet rakennukset on suunniteltava siten, että optimoidaan niiden aurinkoenergian tuotantopotentiaali sijaintipaikan aurinkosäteilyn mukaan, *mikä mahdollistaa aurinkoteknologian myöhemmän asentamisen kustannustehokkaasti.*
- Soveltuvien aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönotto on varmistettava seuraavasti:
 - Vuoden 2026 loppuun mennessä kaikissa **uusissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa**, joiden hyötypinta-ala on yli 250 m²
 - Vuoden 2027 loppuun mennessä kaikissa **olemassa olevissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa**, joille tehdään laajamittainen tai pitkälle menevä perusparannus ja joiden hyötypinta-ala on yli 400 m² (Komission ehdotus koski olemassa olevia yli 250 m² rakennuksia, ei liityntää korjauksiin)
 - Vuoden 2029 loppuun mennessä **kaikissa uusissa asuinrakennuksissa.**

Aurinkoenergia rakennuksissa parlamentti 14.3.2023

- Parlamentin mukaan jäsenvaltioiden *varmistettava soveltuvien aurinkoenergialaitteistojen käyttöönnotto*, jos ne ovat teknisesti soveltuvia sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa,
 - a) 24 kk kuluttua direktiivin voimaantulopäivästä mennessä kaikissa uusissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa;
 - b) vuoden 2026 loppuun mennessä kaikissa olemassa olevissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa;
 - c) vuoden 2028 loppuun mennessä kaikissa uusissa asuinrakennuksissa ja katetuilla pysäköintialueilla;
 - d) 31 päivään joulukuuta 2032 mennessä kaikissa laajamittaisten korjausten kohteena olevissa rakennuksissa.

Tarkastukset artikla 20

- Lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien pakollisten tarkastusten vaihtoehtona pitäisi säilyttää vaihtoehtoinen toteutustapa voimassa olevan direktiivin tapaan neuvoston kannan mukaisesti.
- Parlamentin kannassa tämä vaihtoehtoinen tapa on poistettu.
- Vaihtoehtoinen menettely on osoittautunut paremmaksi energiasäästöjen ja päästöjen kannalta sekä kustannustehokkaaksi ja hallinnollisesti kevyemmäksi.

Kiitos mielenkiinnosta !

Jyrki Kauppinen
Rakennusneuvos
Jyrki.Kauppinen@gov.fi

Virtus, peritia et responsabilitas

Together we move forward...

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

